

přímého zástupce nabude vlastnictví ke koupeným předmětům přímo příkazce (komitent), či nejprve příkazník (komisionář), který je pak teprve dalším úkonem na onoho musí převést, neboť, i když se má za to, že vlastnictví ke kůžím, o něž jde, nabyt původně Karel B. a že se vyžadovalo, by je zase vlastnický odevzdal žalobkyni, byl tento předpoklad splněn, poněvadž nižšími soudy zjištěný skutkový děj zahrnuje v sobě všechny náležitosti prohlášení podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium), při němž se nevyžaduje jako při odevzdání znamením podle § 427 obč. zák., by prodaná věc byla opatřena znakem, z něhož každý může zřejmě poznati, že věc byla někomu jinému přenechána, nýbrž zde stačí, když dosavadní držitel způsobem prokazatelným dá na jevo svou vůli, že bude budoucně držeti věc jménem přejímatele. Pokud zákon žádá, by se tak stalo způsobem prokazatelným, znamená to jen tolik, že nestačí snad pouhá ústní úmluva mezi čtyřma očima, již nelze přezkoumávat, nýbrž že se vyžaduje, by ujednání stran, je-li toho třeba, mohlo býti proti každému prokázáno tak, by nezůstavovalo žádných pochybností a by nebylo lze se obávat žádného zatajení nebo zlého úmyslu, jímž by bylo uškozeno někomu jinému. Svou vůli, že bude koupené kůže držeti jménem žalující firmy, projevil Karel B. tudíž prokazatelným způsobem, uskladniv kůže v místnosti, jejíž vchody byly opatřeny tabulkami, že kůže jsou vlastnictvím žalující firmy. Platný titul k nabytí vlastnictví tkví jednak v kupních smlouvách uzavřených Karlem B-em s třetími osobami byť i vlastním jménem, ale přece z příkazu žalobkyně a na její účet, jednak ve smluvním poměru mezi žalobkyní a Karlem B-em, směřujícím k nabytí vlastnictví pro žalobkyni. Právní základ žaloby podle § 37 ex. ř. jest proto opodstatněn tím, že žalobkyně prokázala i platný nabývací titul k nabytí vlastnictví, i právně náležitý způsob odevzdání prohlášením podle § 428 obč. zák.

Čís. 12651.

Převedli-li rodiče pozemek, jež se zavázali dáti dceři věnem, na třetí osobu, načež si dcera vymohla proti rodičům rozsudek na zaplacení peněz jako protihodnoty za pozemek, zanikl původní závazek k vydání pozemku a to i proti přejímateli pozemku. Závazek postupitele pozemku zaplatiti peněžitou protihodnotu, vzniknuvší teprve po odevzdání pozemku přejímateli, nepřešel (§ 1409 obč. zák.) na něho. Zaniklý nárok dcery na odevzdání pozemku nemohl proti přejímateli obžít ani tím, že dcera nemohla vydobýti svou peněžitou pohledávku na postupitelích.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Rv II 149/32.)

Manželé B-ovi postoupili v srpnu 1930 žalobcům pozemek, jež dali asi před sedmi lety do užívání své dceři, žalované, a jež prý se jí zavázali dáti věnem. Pro porušení této smluvní povinnosti žalovala (spor

C 544/30) žalovaná své rodiče o zaplacení 4.500 Kč jako protihodnoty za onen pozemek, kterýžto spor vysoudila, avšak exekuce zůstala bezvýslednou. Ježto žalovaná zdráhala se vydati pozemek žalobcům, domáhali se žalobci na ní vydání pozemku žalobou, o niž tu jde. Ob a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Ze spisů C 544/30 správně usoudil první soudce, že žalovaná touto žalobou upustila od smlouvy o věnu, když rodiče pozemek jí užívaný postoupili s usedlostí později žalobcům, žádajíc místo původního plnění jeho protihodnotu. V onom sporu neuváděla ani nijak nenaznačila, že se vzdává nároku jen pod podmínkou, že jí bude oněch 4.500 Kč zaplaceno. Poukazuje tam prostě na to, že rodiče v létě 1930 postoupili celou usedlost žalobcům, takže ona neobdrží nic z pozemků rodičů, a tito že jsou jí proto povinni zaplatiti částku zastupující hodnotu juterka dobrého pole. Kromě toho také za nynějšího sporu výslovně uváděla, že se již podáním oné žaloby na rodiče vzdala užívání pozemku, nehledíc k tomu, že držba přešla na žalobce dne 16. srpna 1930. Dále nelze tu ani použití předpisu § 1409 obč. zák., jehož se žalovaná dovolává. Měli-li rodiče obligační závazek odevzdati žalované nějaký, po případě určitý pozemek, nelze závazek ten považovati za dluh náležející ke jmění ve smyslu uvedeného právního předpisu. To byl závazek rodičů ryze osobní, nevzešlý nijak z onoho jmění nebo pro ono jmění. Ostatně jsou žalobci se svým nárokem chráněni předpisem § 440 obč. zák. Avšak, jak již nahoře uvedeno, v době podání této žaloby již ani onoho závazku nebylo, neboť místo něho vymohla si žalovaná proti rodičům nárok na peněžitou náhradu. Tento dluh rodičů pak již proto nemohl ze zákona přejíti se jměním na žalobce, poněvadž v době jeho vzniku rodiče nebyli již vlastníky usedlosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V souzeném případě jde o pravou žalobu vlastnickou podle § 366 a násl. obč. zák. a není sporu o tom, že žalobci nabyli ke spornému pozemku knihovního vlastnictví, že se ujali též jeho držby, že však žalovaná má pozemek ten nyní ve své moci a zdráhá se jej žalobcům vydati. Žalovaná, dovolatelka, uplatňuje proti žalobě obranu, že žalobci, převzavše od rodičů stran usedlost v P., převzali i jejich závazek, postoupiti sporný pozemek žalované do vlastnictví jako věno, a odkazuje ve směru tom k ustanovení § 1409 obč. zák. a k § 187 III. dílčí novely k obč. zák. Než dovolatelka přehlídí, že si podle zjištění nižších soudů vymohla proti svým rodičům ve sporu C 544/30 pravoplatný rozsudek na zaplacení 4.500 Kč jako protihodnoty za pozemek, jež se jí podle jejího tvrzení rodiče zavázali odevzdati do vlastnictví jako věno a jež s porušením této smluvní povinnosti jí do vlastnictví nepředali, nýbrž spolu s usedlostí svou postoupili žalobcům do vlastnictví. V onom sporu uplatnila dcera (nynější žalovaná) po právní stránce proti rodičům jako postupitelům nemovitosti nárok na náhradu škody pro nesplnění tvrzené smlouvy (§ 1295 prvý odstavec

obč. zák.). Tím však, že si vymohla proti svým spolusmluvníkům rozsudek, by na místě původního jejího nároku na odevzdání pozemku věnem, jí plnili protihodnotu pozemku v penězích, nastoupila tato peněžní pohledávka na místo původního nároku, původní závazek postupitelů nemovitosti na předání pozemku přeměnil se v závazek na zaplacení 4.500 Kč. Takovým způsobem z vůle samotné žalované původní závazek úplně zanikl, a to s právní účinností i proti žalobcům jako přejímatelům jmění (podniku), ježto závazek původního dlužníka a přejímatele dluhu je totožný (§ 1407 obč. zák.). Nový závazek postupitelů jmění z rozsudku na zaplacení peněžité protihodnoty nepřesl již na žalobce jako přejímatele pozemku proto, že založen byl jen mezi procesními stranami sporu o peněžitou náhradu, a to teprve v době po odevzdání majetku, kdežto přejímatel jmění (podniku) ručí podle § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely k obč. zák. jen za dluhy (závazky) v době předání již založené, nikoli teprve později vzniklé. Zaniklý nárok na odevzdání pozemku nemohl proti žalobcům obživoti ani tím, že žalovaná svou pohledávku z rozsudku nemohla na svých rodičích vydobýti. Žalobci nebyli odsouzeni k zaplacení 4.500 Kč a proto není žalovaná oprávněna zadržovati jim sporný pozemek až do vyplacení náhradní částky, ke které byli odsouzeni její rodiče. Je proto neodůvodněna výtká vadnosti řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., kterou spatřuje dovolatelka v tom, že nebyl připuštěn a proveden nabídnutý důkaz písemní smlouvou ze dne 31. října 1915. Dovolatelka nemůže však zadržovati žalobcům sporný pozemek ani z důvodu tvrzeného užívacího nebo požívacího — tedy věcného — práva (§§ 504 a 509 obč. zák.), neboť tohoto práva vzdala se (§ 1444 obč. zák.) podle svého vlastního skutkového tvrzení. Když však dovolatelka nemá ani obligačního ani věcného nároku na pozemek, zadržuje jej beze všeho právního důvodu a je povinna jej vydati žalobcům jako jeho vlastníkům.

Čís. 12652.

Spory ze spolkového poměru nejsou povahy jednotné, nýbrž jest rozlišovati mezi spory ze správní činnosti spolku a jeho rozhodčího soudu (na příkl. spory o platnost usnesení spolkových orgánů, o správnosti spolkových voleb, osobní spory mezi činovníky neb členy) a spory z poměru spolkového, které jsou povahy majetkové (na příkl. spory o placení příspěvku, o náhradu škody pro nesprávný výkon spolkové činnosti). Při projednávání sporů první skupiny platí pro rozhodčí soud spolkový jen předpisy stanov a jednacího řádu spolku, nikoliv ustanovení civilního řádu soudního (§ 599, druhý odstavec, c. ř. s.). Spory druhé skupiny musí rozhodčí soud projednati, šetře nejen předpisů stanov a jednacího řádu spolku, nýbrž používaje obdobně i předpisů civilního řádu soudního o řízení rozhodčím.

Ustanovují-li stanovy spolku pro soustředění práce vynálezců a badatelů, že se každý člen vstupující do spolku zavazuje v případech sporných, spolkové činnosti nebo jeho vynálezu se týkajících, podrobiti